

V Bruseli 24. novembra 2023
(OR. en)

15858/23

RESPR 35
FIN 1233
ECOFIN 1273
FISC 271

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Delegácie
Predmet:	Správa predsedníctva o nových vlastných zdrojoch

I. ÚVOD

V súlade so závermi Európskej rady zo 17. – 21. júla 2020¹ sa v medziinštitucionálnej dohode zo 16. decembra 2020² (MID) predpokladá práca na zavedení nových vlastných zdrojov, ktoré by mali generovať sumu dostatočnú na pokrytie celkových očakávaných výdavkov na splatenie istiny a úrokov z vypožičaných finančných prostriedkov, ktoré sa majú použiť na výdavky uvedené v článku 5 ods. 1 písm. b) rozhodnutia o vlastných zdrojoch (časť NextGenerationEU, granty). V MID sa takisto stanovuje plán na zavedenie nových vlastných zdrojov a uvádza sa, že Rada by mala rokovať o prvom balíku pred 1. júlom 2022 (s cieľom zaviesť ho 1. januára 2023) a o druhom súbore vlastných zdrojov do 1. júla 2025 (s cieľom zaviesť ho do 1. januára 2026).

¹ EUCO 10/20 (body A29, 145 – 150).

² Medziinštitucionálna dohoda zo 16. decembra 2020 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových záležitostiach a správnom finančnom riadení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov (Ú. v. EÚ L 433I, 22.12.2020, s. 28).

Komisia v tejto súvislosti v decembri 2021 predložila návrh na zmenu rozhodnutia o systéme vlastných zdrojov Európskej únie³, ktorý by zahŕňal tri nové vlastné zdroje založené na: systéme EÚ na obchodovanie s emisiami (ETS), mechanizme uhlíkovej kompenzácie na hraniciach (CBAM)⁴ a národnom príspevku do rozpočtu EÚ založenom na podiele zo zostatkových ziskov najväčších a najziskovejších nadnárodných podnikov prerozdelených do členských štátov⁵.

Komisia 20. júna 2023 predložila upravený balík pre novú generáciu vlastných zdrojov. Balík zahŕňa novú zmenu rozhodnutia o vlastných zdrojoch⁶ (zmena návrhu z decembra 2021), ktorou sa zavádza nový vlastný zdroj založený na štatistike ziskov podnikov, ako aj úpravy po prijatí odvetvových právnych predpisov o mechanizme CBAM a revízii ETS.

Upravený balík obsahuje aj dva návrhy týkajúce sa vykonávacích opatrení systému vlastných zdrojov, konkrétne nové zmeny nariadenia o sprístupňovaní vlastných zdrojov⁷ a návrhov vykonávacích opatrení⁸ z marca 2022, ku ktorým bol pripojený aj pracovný dokument útvarov Komisie⁹. Tieto nové návrhy obsahujú úpravy potrebné na zohľadnenie dohody spoluzákonodarcov, pokiaľ ide o výber príjmov prostredníctvom mechanizmu CBAM, a zahŕňajú nové ustanovenia týkajúce sa vlastného zdroja založeného na štatistike. Pravidlá týkajúce sa vlastného zdroja založeného na podiele z prerozdelených ziskov (v dôsledku odvetvových pravidiel týkajúcich sa „prvého piliera“) zostávajú v návrhu rozhodnutia o vlastných zdrojoch a podľa návrhu Komisie by nadobudli účinnosť po tom, ako nadobudne účinnosť smernica o vykonávaní globálnej dohody o prerozdelení práv na zdanenie a mnohostranný dohovor.

³ 15260/21.

⁴ Komisia 14. júla 2021 uverejnila aj legislatívne návrhy týkajúce sa mechanizmu CBAM a revízie ETS. Obe nariadenia boli prijaté v máji 2023.

⁵ Odvetvové právne predpisy EÚ týkajúce sa tohto aspektu ešte nie sú zavedené. Po ukončení rokovaní o mnohostrannom dohovore o čiastočnom prerozdelení práv na zdanenie („prvý pilier“) v inkluzívnom rámci G20/OECD pre boj proti BEPS sa očakáva, že Komisia predloží legislatívny návrh, ktorým sa zabezpečí jednotné vykonávanie tohto dohovoru v EÚ. 10853/1/23 REV1.

⁷ 10855/1/23 REV1.

⁸ 10854/1/23 REV1.

⁹ 10853/23 ADD1. V pracovnom dokumente útvarov Komisie sa posudzujú hlavné možnosti stanovenia vlastných zdrojov navrhnuté Európskym parlamentom, ako aj ich potenciál ako nových vlastných zdrojov podľa troch kritérií: príjmový potenciál, jednoduchosť a rýchla mobilizácia príjmov.

V tejto správe sa uvádza pokrok, ktorý sa v oblasti nových vlastných zdrojov dosiahol počas španielskeho predsedníctva.

II. AKTUÁLNY STAV

Upravený balík pre novú generáciu vlastných zdrojov bol predložený na zasadnutí Rady (ECOFIN) 14. júla, na ktorom všetky delegácie vyjadrili svoje predbežné pozície.

Predsedníctvo ukončilo rokovania ministrov tým, že uznalo, že je potrebné pracovať na technickej úrovni a dôkladne zanalyzovať návrhy, ako uviedla väčšina delegácií.

Technická práca počas španielskeho predsedníctva sa zamerala na dosiahnutie čo najväčšieho pokroku v súvislosti s novým balíkom návrhov, a to pomocou zorganizovania siedmich zasadnutí (11. a 19. júla, 11. septembra, 5. a 13. októbra, 14. a 23. novembra) a podporou diskusie medzi členskými štátmi.

Počas rôznych technických rokovaní delegácie jasne uviedli, že je potrebné mať k dispozícii vhodné informácie a presné odhady príjmov na jednej strane a prognózy v súvislosti s NGEU týkajúce sa potrieb v oblasti úhrad (istiny a úrokov) na strane druhej. Niektoré členské štáty okrem toho poukázali na to, že súčasný systém vlastných zdrojov je už schopný pokryť úhrady v rámci NGEU.

Komisia na základe otázok členských štátov poskytla informácie a odpovede na konkrétne technické otázky, najmä pokiaľ ide o: i) revidované prognózy týkajúce sa nových vlastných zdrojov a odhadované príjmy z týchto zdrojov; ii) náklady na splácanie NGEU a rozpočtové potreby, ktoré sa majú financovať z vlastných zdrojov; iii) rámec prognostiky, dostupnosti a kontroly štatisticky založeného vlastného zdroja týkajúceho sa ziskov spoločností a iv) nadviazanie na iné technické otázky členských štátov týkajúce sa iných prvkov balíka.

O všetkých týchto prvkoch sa podrobne rokovalo na zasadnutí pracovnej skupiny pre vlastné zdroje.

Keďže novým balíkom návrhov sa zavádzajú podstatné zmeny systému vlastných zdrojov Únie, väčšina delegácií požiadala o dlhší čas na analýzu návrhov predtým, ako budú pripravené vyjadriť svoje konečné pozície. Predbežné príspevky delegácií navyše viedli v súvislosti s novým upraveným balíkom k všeobecnému skepticizmu, najmä pokiaľ ide o nový štatistický vlastný zdroj založený na ziskoch podnikov. Viaceré delegácie konkrétne nevidia pridanú hodnotu takéhoto nového vlastného zdroja, najmä z dôvodu jeho podobnosti s vlastným zdrojom založeným na HND a vzhľadom na to, že nejde o „nové peniaze“ a nevyvažuje sa ním predchádzajúci súbor týkajúci sa ETS a CBAM.

Niektoré členské štáty tiež zopakovali svoj záväzok dodržať plán MID na zavedenie nových vlastných zdrojov. V tejto súvislosti niektoré delegácie vyjadrili ochotu pokročiť v práci na upravenom balíku do konca roka 2023. Iné delegácie by uprednostnili možné zavedenie nových vlastných zdrojov v kontexte budúceho viacročného finančného rámca.

S cieľom vytvoriť rámec pre rokovania a získať usmernenia pre ďalšiu prácu vypracovalo španielske predsedníctvo „poznámku“, resp. dotazník obsahujúci technické otázky a otázky súvisiace s upraveným balíkom, na ktorý členské štáty ústne odpovedali počas zasadnutia pracovnej skupiny pre vlastné zdroje 13. októbra. Tak ako počas predchádzajúcich zasadnutí vyjadrila väčšina delegácií všeobecný skepticizmus v súvislosti s návrhmi nových vlastných zdrojov a len málo z nich bolo pripravených pokročiť v práci na upravenom balíku do konca roka 2023. Väčšina delegácií pozitívne hodnotila potenciálne zavedenie príspevkov založených na príjmoch z mechanizmu CBAM ako nový vlastný zdroj, zatiaľ čo niektoré boli otvorené ďalším diskusiám o parametroch ETS a o tých nových vlastných zdrojoch, ktoré predstavujú skutočné „nové peniaze“ (napr. ETS2).

V kontexte týchto návrhov a súvisiacich rokovaní predložil Európsky dvor audítorov na zasadnutí pracovnej skupiny pre vlastné zdroje 14. novembra 2023 svoje stanovisko č. 04/2023 týkajúce sa návrhu Komisie na nariadenie o sprístupňovaní vlastných zdrojov. Dvor audítorov odpovedal aj na otázky a pripomienky delegácií. Podobne ako na iných zasadnutiach pracovnej skupiny pre vlastné zdroje využili delegácie túto príležitosť na to, aby zopakovali potrebu konsolidácie existujúcich rôznych nariadení o sprístupňovaní vlastných zdrojov do jedného legislatívneho aktu. Komisia v tejto súvislosti vyjadrila názor, že tento dôležitý proces by sa mal vykonať komplexným, účinným a právne spoľahlivým spôsobom a vo vhodnom čase bez zbytočného zaťaženia pre vnútroštátne správne orgány.

Druhý súbor nových vlastných zdrojov

Podľa plánu MID sa má druhý súbor vlastných zdrojov navrhnuť do júna 2024. Rada má rokovať do 1. júla 2025 s cieľom zaviesť tento druhý súbor do 1. januára 2026.

Komisia v decembri 2021 oznámila, že návrh druhého súboru nových vlastných zdrojov predloží do konca roka 2023¹⁰. S cieľom urýchliť rokovania bol tento návrh predložený v júni 2023 ako upravený balík pre novú generáciu vlastných zdrojov¹¹.

III. ZÁVER

Vzhľadom na medziinštitucionálnu dohodu a doteraz vykonanú prácu od júla do decembra 2023 týkajúcu sa rôznych návrhov, ktoré uverejnila Komisia, sa členské štáty vyzývajú, aby vzali na vedomie pokrok dosiahnutý počas španielskeho predsedníctva.

¹⁰ 15259/21.

¹¹ 10852/23.